

NAUKA CZYTANIA KROK PO KROKU, CZYLI KILKA SŁÓW O TYM, JAK WSPIERAĆ DZIECKO W OPANOWANIU TRUDNEJ SZTUKI CZYTANIA.

Trzy najważniejsze umiejętności, które dzieci muszą opanować na I etapie edukacyjnym to: czytanie, pisanie oraz liczenie. Stanowią one podstawę pomyślnego funkcjonowania uczniów na dalszych etapach edukacyjnych. I w szkole i w późniejszej pracy dzieci będą się nimi posługiwać. Dziecko z problemami w czytaniu, pisaniu i liczeniu, będzie narażone na niepowodzenia szkolne zarówno w sferze dydaktycznej (nie przyswoi sobie znacznej części materiału), jak i społeczno-emocjonalnej (poczucie niższej wartości, lęk przed porażką).

Warto zwrócić uwagę na fakt, że czytanie dzieciom od najmłodszych lat sprzyja późniejszej nauce czytania. Ma nieocenione wartości. Poszerza zasób słownictwa, uczy koncentracji, skupienia oraz dostarcza wiedzy o otaczającym świecie. Dlatego warto czytać dzieciom już od najmłodszych lat, zaczynając krótkich bajeczek, aż po coraz dłuższe, ciekawe opowiadania.

Nasze doświadczenia poradniane pokazują, że około 10 % dzieci podejmując naukę w szkole napotyka na trudności w czytaniu. Jednakże w większości przypadków można skutecznie je minimalizować prowadząc naukę czytania w odpowiedni sposób. Dlatego chcielibyśmy podzielić się kilkoma radami, jak pomagać dziecku w przewyciężaniu tych trudności.

Jeżeli dziecko nie jest w stanie samodzielnie przeczytać całego wyrazu (np. czyta pojedyncze litery, ale nie umie złożyć ich w całość lub przekręca je) wtedy naukę należy rozpocząć od czytania sylabami.

I. Na początku uczymy czytania prostych sylab otwartych składających się ze spółgłoski i samogłoski typu:

MA, TO, LU, TE, SO, BA, DU (należy zwrócić uwagę na to by dziecko czytało sylabę całościowo, a nie pojedynczymi głoskami).

UWAGA !

Dopiero kiedy dziecko płynnie czyta pojedyncze sylaby otwarte przechodzimy do czytania wyrazów złożonych z tych sylab.

Najpierw dwusylabowych typu:

POLE, RAMA, SALA, ZUPA, KOZA, WAGA, RANO

Następnie wielosylabowych typu:

MALINA, JAGODA, PAPUGA, SAMOLOTY, TULIPANY, PARASOLE

Aż w końcu zdań złożonych z takich wyrazów typu:

Dorota lubi **sałatę** i **fasolę**.

Agata i **Karolina** **kupiły** lody **owocowe** na **patyku**.

II. Kolejnym krokiem będzie przejście do czytania trudniejszej sylaby zamkniętej kończącej się spółgłoską typu:

LAS, BAL, ROK, SEN, NOC, KOT, SOS (uważamy na to by dziecko czytało sylabę całościowo, a nie pojedynczymi głoskami).

Kiedy dziecko płynnie czyta pojedyncze sylaby zamknięte przechodzimy do czytania wyrazów złożonych z sylaby otwartej i zamkniętej typu:

BALON, MUREK, WOREK, DESKA, GUMKA, SANKI

A w następnej kolejności zdań złożonych z takich wyrazów typu:

PAWEŁ I **WITEK** **JADĄ** Z **KOLEGAMI** NA **BIWAK**.

MAGDA I **RAFAŁ** **KUPUJĄ** **MASŁO**, **SERKI** I **JAJKA**.

III. Kolejnym stopniem trudności będzie czytanie wyrazów zbudowanych wyłącznie z sylab zamkniętych typu:

AKTOR, BALKON, KOTLET, TERMOS,

IV. Najtrudniejszym i ostatnim etapem w nauce czytania jest czytanie wyrazów z grupą spółgłoskową (zawierających sylabę, w której dwie spółgłoski znajdują się obok siebie) typu:

GŁOWA, KROKI, TRAWA, ASFALT, KOMPLET, PROSTOKĄT, TERMOMETR, TRUSKAWKA

A w następnej kolejności zdań złożonych z takich wyrazów typu:

HUBERT I **WŁODEK** **NAŁOŻYLI** **BARWNE** **BLUZY** I **LEKKIE** **OBUWIE**.

OBSERWUJĄ **SARENKI** I **SŁUCHAJĄ** **ODGŁOSÓW** **LASU**.

POTEM **ZABAWIĄ** **SIĘ** W **PODCHODY**.

V. Ostatnim krokiem na drodze do opanowania sztuki czytania jest wyrobienie w dziecku umiejętności aktywnego czytania, czyli czytania ze zrozumieniem, umiejętności której często brakuje naszym dzieciom.

Nauka czytania ze zrozumieniem także powinna odbywać się zgodnie z zasadą stopniowania trudności:

- ✚ zaczynamy od tego, że dziecko czyta tekst po jednym zdaniu, a rodzic do każdego przeczytanego zdania zadaje mu pytanie,
- ✚ następnie dziecko jeszcze raz czyta cały tekst, a po przeczytaniu rodzic zadaje mu kilka pytań,
- ✚ w kolejnym kroku dziecko stara się samodzielnie opowiedzieć rodzicowi przeczytany

- tekst,
- ✚ na koniec (co jest najtrudniejszą umiejętnością) dziecko samodzielnie układa pytania do poszczególnych zdań tekstu, a rodzic na nie odpowiada.

Podsumowując, kilka wskazówek o tym, jak pracować, aby osiągnąć sukces:

- ✚ ćwicz czytanie z dzieckiem codziennie przez kilkanaście minut,
- ✚ pracuj z dzieckiem o stałej porze, po krótkim wypoczynku, w miejscu, w którym nikt i nic nie będzie Wam przeszkadzać,
- ✚ uważnie słuchaj dziecka, które głośno czyta i wspólnie z nim koryguj ewentualne błędy,
- ✚ stopniuj trudność czytanych tekstów,
- ✚ wcześniej przygotuj materiał do czytania (podziel tekst na sylaby),
- ✚ przy bardzo dużych trudnościach w czytaniu stosuj czytanie selektywne (jedna sylaba rodzic-jedna dziecko, jeden wyraz rodzic-jedno dziecko, jedno zdanie rodzic-jedno dziecko),
- ✚ chwal za wysiłek, a nie tylko za efekt,
- ✚ doceniaj nawet najmniejsze postępy dziecka.

Opracowały: D. Lechowska, A. Świerczyńska.

PROPONOWANA LITERATURA:

Z. Handzel „Loteryjki obrazkowo-sylabowe”.

Z. Handzel „Loteryjki sylabowe”.

J. Baran „Zestaw ćwiczeń dla dzieci z trudnościami w nauce czytania”.

J. Mickiewicz „Ćwiczenia ułatwiające naukę czytania i pisania”.

J. Bładowska „Ćwiczenia kształtujące umiejętność czytania ze zrozumieniem”.